

НОВІТНЯ ДОКТРИНА ПРОЦЕДУРИ РОБОТИ ІЗ СУБ'ЄКТИВНИМИ ТА ОБ'ЄКТИВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ АНТИДЕЛІКТНИХ ВІДОМОСТЕЙ

Ланцедова А. А.

кандидат юридичних наук

доцент кафедри кримінального права та процесу

Національного авіаційного університету

м. Київ, Україна

Авторська новітня доктрина сутності, послідовності та інших закономірностей міждисциплінарної (ордистичної, криміналістичної) роботи із суб'єктивними джерелами (особистісними джерелами, суб'єктивними документами) і об'єктивними джерелами (трасосубстанціями, суб'єктивними і змішаними документами) антиделіктних відомостей [1, с. 190-191; 2, с. 162-165 та ін.] виглядає таким чином:

1. З'ясування сутності, послідовності та інших закономірностей роботи із об'єктивними і суб'єктивними джерелами антиделіктних відомостей.

2. Взаємопов'язане версіювання [висунення (побудова), аналіз, динамічний розвиток і перевірка версій], **планування та організація цієї роботи із вказаними джерелами.**

3. Встановлення об'єктивних і суб'єктивних джерел антиделіктних відомостей:

3.1. Залучення (рос. «вовлечение», а не «приобщение») особистісних джерел антиделіктних відомостей: 3.1.1. Пошук (ймовірне встановлення серед осіб тих з них, які можуть стати особистісним джерелом в контексті протидії конкретному правопорушенню). 3.1.2. Виявлення: 3.1.2.1. Констатація автентичності (встановлення наявності у ймовірного особистісного джерела його трьох базисних юридичних властивостей - антиделіктної значимості, осудності і свідомого стану). 3.1.2.2. Індивідуалізація (встановлення анкетних даних особистісного джерела). 3.1.3. Розшук (встановлення місця знаходження

особистісного джерела із відомими анкетними даними). 3.1.4. Зустріч (будь-яка практична дія антиделіктолога чи особистісного джерела, яке може забезпечити в процесі спілкування або негласного контакту із особистісним джерелом отримання від нього антиделіктних відомостей: добровільна явка особистісного джерела, його привід, негласний контроль засобів зв'язку особи та ін.).

3.2. Збирання суб'єктивних документів: 3.2.1. Пошук (ймовірне встановлення серед існуючого різноманіття документів того із них, який може стати суб'єктивним документом в контексті протидії певному правопорушенню).

3.2.2. Виявлення: 3.2.2.1. Констатація автентичності (встановлення таких ознак документа, за яким можна зробити висновок про наявність власне суб'єктивного документа і якого саме його виду: письмодокумента: рукописного, машинописного, друкарського; образодокумента: у вигляді чого саме, схеми, малюнка, художнього зображення, скульптури, карбування та ін.; фотодокументи у вигляді, наприклад, фотографії рукописного тексту та ін.). 3.2.2.2.

Індивідуалізація (встановлення тих ознак суб'єктивного документа, за якими його можна буде розпізнати серед різноманіття інших суб'єктивних документів, у тому числі того ж виду і сутності, коли відсутність достатньої кількості такого роду ознак примушує антиделіктолога вдатися до штучної індивідуалізації суб'єктивного документа за допомогою його упаковки в присутності понятих та інших учасників отримуючої процесуальної дії).

3.2.3. Розшук (встановлення місця знаходження суб'єктивного документа із відомими індивідуальними ознаками).

3.2.4. Прийняття (фактичний перехід суб'єктивного документа шляхом його виїмки із володіння фізичної або юридичної особи до антиделіктолога).

3.2.5. Закріплення (застосування таких фізичних та інших засобів, які повинні повністю виключити або хоча б гранично можливо мінімізувати подальше псування чи іншу неконтрольовану і небажану зміну суб'єктивного документа).

3.2.6. Вилучення (застосування таких технічних засобів і маніпуляцій із суб'єктивним документом, які дозволяють перевести його у володіння антиделіктолога, у тому числі в упаковці).

3.2.7. Упаковка (застосування таких технічних засобів і методів,

які дозволяють у присутності понятих та інших учасників отримуючої процесуальної дії штучно індивідуалізувати суб'єктивний документ, виключити неконтрольоване проникнення до нього інших осіб, виключити або максимально мінімізувати порчу та іншу небажану і неконтрольовану зміну цього документа).

3.2.8. Зберігання (застосування таких технічних засобів і створення таких умов, які повинні виключити або максимально мінімізувати порчу і неконтрольовану і небажану зміну суб'єктивного документа). 3.2.9. Транспортування (застосування таких технічних засобів, які дозволяють безпечно і контрольоване переміщати суб'єктивний документ з одного місця в інше).

3.3. Збирання об'єктивних джерел антиделіктних відомостей:

3.3.1. Збирання трасосубстанцій: 3.3.1.1. Пошук (ймовірне встановлення серед існуючого різноманіття матеріальних об'єктів тих з них, які є трасою та/чи субстанцією і можуть стати джерелом відомостей, значимих для ефективної та/чи раціональної та/або якісної протидії конкретному правопорушенню). 3.3.1.2. Виявлення: 3.3.1.2.1. Констатація автентичності (встановлення таких ознак матеріального об'єкта, по яких можна зробити висновок про наявність субстанції або траси, в останньому випадку - якої саме траси: відбитка, діагностичного відображення, ситуаційного відображення). 3.3.1.2.2. Індивідуалізація (встановлення тих ознак зовнішньої будови трасосубстанції, за якими її можна буде розпізнати серед інших трас та/чи субстанцій, коли відсутність достатньої кількості такого роду ознак примушує антиделіктолога вдатися до штучної індивідуалізації трасосубстанції за допомогою її упаковки в присутності понятих та інших учасників отримуючих процесуальної дії). 3.3.1.3. Розшук (встановлення місця знаходження траси та/чи субстанції із відомими індивідуальними ознаками). 3.3.14. Прийняття (фактичний перехід траси та/чи субстанції допомогою її виїмки із володіння фізичної або юридичної особи у володіння антиделіктолога). 3.3.15. Закріплення (застосування таких фізичних та інших засобів, які повинні повністю виключити або хоча б гранично можливо мінімізувати подальше псування або іншу неконтрольовану і небажану зміну траси та/чи субстанції). 3.3.1.2.6.

Вилучення (застосування таких технічних засобів і маніпуляцій із трасою та/чи субстанцією, які дозволяють її перенести на будь-якій іншій носій, в т. ч. в упаковку). 3.3.1.2.7. Упаковка (застосування таких технічних засобів і методів, які дозволяють у присутності понятих та, за наявності, інших учасників отримуючої процесуальної дії штучно індивідуалізувати трасу та/чи субстанцію, виключити неконтрольоване проникнення до неї інших осіб, виключити або максимально мінімізувати порчу та іншу небажану і неконтрольовану її зміну). 3.3.1.2.8. Зберігання (застосування таких технічних засобів і створення таких умов, які повинні виключити або максимально мінімізувати порчу і неконтрольовану і небажану зміну траси та/чи субстанції). 3.3.1.2.9. Транспортування (застосування таких технічних засобів, які дозволяють безпечно і контрольоване переміщати трасу та/чи субстанцію із одного місця в інше). 3.3.1.2.10. Отримання зразків траси та/чи субстанції для порівняльного її особистого або експертного дослідження.

3.3.2. Збирання об'єктивних документів (здійснюється аналогічно збиранню суб'єктивних документів).

3.4. Збирання змішаних джерел антиделіктних відомостей (здійснюється із дотриманням процедур збирання відповідних видів джерел антиделіктних відомостей - суб'єктивних документів та/чи об'єктивних документів та/або змішаних документів та/чи трасосубстанцій).

4. Отримання антиделіктних відомостей про юридичний факт (зовнішній або внутрішній прояв ознак або властивостей людини та його дії або події чи явища, а також певного антиделіктного джерела: траси: відбитка, діагностичного відображення, ситуаційного відображення; субстанції; об'єктивного документа; суб'єктивного документа, змішаного документа) в цілому або про його окрему сторону шляхом проведення окремих отримуючих процесуальних чи позапроцесуальних дій або ордістичних заходів чи їх комбінації.

5. Оцінка антиделіктних відомостей, тобто визначення через аналітичну діяльність або проведенням при необхідності отримуючих процесуальних чи дотримуючих процесуальних або позапроцесуальних дій чи ордістичних заходів

або комбінації цих дій та/чи заходів значущості, законності, допустимості, доброякісності та достовірності такого роду відомостей, їх узгодженості та достатності в сукупності з іншими доказами для прийняття певного рішення у контексті протидії конкретному правопорушенню).

6. Використання антиделіктних відомостей: 6.1. Вибір доказових фактів, тобто обставин, що підлягають доказуванню в контексті прийняття проміжного або остаточного процесуального чи іншого рішення. 6.2. Групування доказів та інших видів антиделіктних відомостей в контексті обґрунтування певного проміжного або остаточного процесуального чи іншого рішення. 6.3. Оперування антиделіктними відомостями при обґрунтуванні або спростуванні обставин базисного, спеціального або часткового предмета доказування в тому чи іншому виді судочинства та виділених доказових фактів як ланцюжка тез даного доказування. 6.4. Прийняття проміжного чи остаточного процесуального або іншого антиделіктного рішення в тому чи іншому виді судочинства.

7. Документування версіювання, планування, організації та обставин встановлення об'єктивних джерел (трасосубстанцій, об'єктивних документів) і суб'єктивних джерел (особистісних джерел, суб'єктивних документів, змішаних документів), процедури отримання від них антиделіктних відомостей, їх подання, оцінки та використання в доказуванні.

Література:

1. Ланцедова Ю. О. Сутність і послідовність роботи з особистісними і речовими джерелами доказів у кримінальному судочинстві: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Юлія Олександрівна Ланцедова; Харк. нац. ун-т вн. справ. – Харків, 2009. - 229 с.
2. Ланцедова Ю. А. Новая доктрина сущности, последовательности, практических действий и иных закономерностей процедуры работы с источниками антиделиктных сведений / Ю. А. Ланцедова // Перші Миколаївські

юридичні дискусії: матеріали Міжнародн. наук.-практ. конфер. з нагоди 20-річчя Конституції України, 18.05.2016 р. Зб. наук. ст. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2016. – С. 160-169.